

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane

MØTEBOK

Styre/råd/utvalg.:	Møtestad	Møtedato	Frå - til
Villreinnemnda for Sogn og Fjordane	Thon hotell Jølster, Skei	30.04.2019	11.00 - 15.30

Til stades på møtet

Medlemmer, villreinnemnda for Sogn og Fjordane: Sjur Atle Austrheim - Gloppe, Ragnhild Sæle - Jølster, Astrid Halstensen - Askvoll, Arne J Hauge - Luster, Aud Marit Hage - Gauldalen, Kjell Flaten - Førde (vara), Olav Svoen - Naustdal

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane: Hermund Mjelstad

Andre: Siri W. Bøthun (nemndsekretær), Lars Nesse (lokal CWD-koordinator Nordfjella)

Fråfall

Kristine Lie - Førde, Stein Vidar Nemeth - Lærdal, Ole Bjarne Hovland - Årdal, Silje Skarstein - Stryn

Handsama saker

V-19 1 til V-19 14. Det var 3 ymsesaker.

3 vedlegg (årsmelding, økonomioversyn, budsjett)

Underskrift

Signatur

Godkjend elektronisk i perioden 08.05 -15.05.2019, for medlemmene

Utskrifter

Utskrift av møtereferatet sendt til:

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Villreinutvala for Vest-Jotunheimen, Lærdal/Årdal, Svartebotn, Førdefjella og Sunnfjord, Miljødirektoratet, Verneområdestyret for Jotunheimen nasjonalpark, Verneområdestyret for Naustdal-Gjengedal landskapsvernombud, Verneområdestyret for Jostedalsbreen nasjonalpark, Villrein.no

Det vart halde møte i villreinnemnda for Sogn og Fjordane på Thon hotell Jølster, på Skei 30. april 2019. Møtedato var utsett frå 4. april pga sjukdom. Møtet vart opna av leiar Arne J Hauge som tok eit opprop, og ynskte velkomen til medlemmar og observatør frå fylkesmannen Hermund Mjelstad. Gjest, CWD-koordinator Lars Nesse kom til lunsj og fylgde resten av møtet.

Sak V-19 1 *Godkjenning av innkalling og saksliste, val av ordstyrar*

Innkalling og saksliste vart godkjend. Arne Hauge vart vald til ordstyrar.

Sak V-19 2 *Godkjenning av møtebok frå haustmøte 2018*

Møteboka er tidlegare godkjend elektronisk. Medlemmane signerte møteboka.

Sak V-19 3 *Årsmelding for villreinnemnda 2018*

Årsmeldinga er lese av medlemmane i forkant av møtet trass sein utsending. Det kom nokre merknader om stadnamn som lyt rettast samt ei feilreferering av bestandtal for Vest-Jotunheimen.

Vedtak: Årsmeldinga vert godkjend med desse rettingane: Stad for haustmøte 2018: Hjåen rettast til Håjen. Stadnamn i Førdefjella villreinområde: Granhuka rettast til Granekupa. Status for Vest-Jotunheimen: «Etter jakt hadde ein eit anslag på 367 dyr» rettast til «Før jakt hadde ein eit anslag på 367 dyr». Årsmeldinga skal daterast 30.04.2019.

Sak V-19 4 *Orienteringssaker*

a. Økonomioversikt 2018

Nemnda har eit overskot på 37 954 kr., inklusive 20.000 avsett til prosjektmidlar informasjonsoppslag som står unytta. Økonomioversikta vart teken til vitande.

b. Aktuelt

- NVE leverte rapporten om nasjonal ramme for vindkraft 1. april. Planen grip i låg grad inn i villreinområde, men nokre område er råka i ytre delar. Eitt av desse er Sunnfjord, der areal innanfor villreinområdet i Askvoll kommune er med i planen.
- Det vert pålagt prøvetaking for CWD for alle felte villrein 1,5 år og over i alle villreinområder, på same måte som i 2018.
- Det pågår jakt på ein ulv i Sunnfjord, ulven har vore i området sidan i vinter.
- I utsendinga av midlar frå fellingsavgifter saknast Førdefjella.
- Kommuneplan for Luster har vore ute på 2. gongs høyring. Det er ikkje gjort grep i den nye versonen som endrar bestemmingar eller tilhøve relevant for rein. Nokre av momenta spelt inn frå villreinforvaltinga til kommuneplanen er avvist,

mykje på juridisk grunnlag. Villreinutvalet for Vest-Jotunheimen har nytta høve til å gje ei utførleg uttale der dei på ny løfter fram viktige villreinsaker. Dei protesterer og på avvisinga av nokre av momenta som var spelt inn i opphavleg høyring frå villreinutvalet og nemnda.

- På grunn av lite snø vart det freista å få til oppbrøyting av Tindevegen i Vest-Jotunheimen i påska. Dette vart stogga av omsyn til rein, som gjekk på viterbeite i område som ville vorte forstyrra dersom vegen vart opna.

Sak V-19 5 *Budsjett 2019*

Framlegg til budsjett vart godkjend. Nemnda ser på budsjettet som retningsgjevande, det er basert på erfaringstal. Prosjektmidlar er sett av til informasjonsprosjekt med plakatoppsetting. Midlane skal prioriterast slik: ca. 5000 settast av til konsulent for tilpassing av plakatmalen til dei ulike villreinområda. Ca. 11.000 kan nyttast til trykking av plakatar. Det vil truleg kunne dekke behovet i to villreinområde. Sjå sak V-19 14 Ymse, b. for nærmere omtale av oppfylging av informasjonsprosjektet.

Sak V-19 6 *Møteplass 2019 – 20*

Fastsetting av dato for haustmøte -19 med forslag for lokalisering:
Haustmøtet skal haldast 22. oktober. Det er ynskje om møte i Luster med synfaring i områda kring Turtagrø. Aktuelt møtelokale: Vassbakken kro og Camping i Skjolden.

Det vart ikkje sett dato for vårmøte, dette vert overlate til ny nemnd som vil starte si verksemد på nyåret.

Sak V-19 7 *Valdgodkjenning Svartebotnen villreinvald*

Dokument i saka

Søknadsbrev med vedlegg (eigedoms- og grunneigarlagsoversikter, kopiar frå møtebøker og brev frå styre)
Kart i målestokk 1:50.000

Saksutgreiing

Villreinnemnda mottok 22. mars 2019 søknad om valdgodkjenning frå Svartebotnen villreinvald. Valdet er bede om å sende inn ny søknad då førre godkjenning er trekt tilbake av villreinnemnda.

Det omsøkte valdet er på i alt 140 600 daa. Vatn og bre over 500 daa er då trekt ifrå.

Valdet består av i alt 7 grunneigarlag der det er opplyst areal som ligg til kvart lag slik:

Svartebotnen Reindsdyrlag	780 700 daa	55,98% av arealet
Breimsfjellsameiga sone 2	10 100 daa	7,18% av arealet
Breimsfjellsameiga sone 3	8 600 daa	6,12 % av arealet

Breimsfjellsameiga sone 4	8 200 daa	5,83% av arealet
Gloppen Nordside grunneigarlag	26 200 daa	18,63% av arealet
Tisthamar	4 400 daa	3,13% av arealet
Frøyset - Juv	4 400 daa	3,13% av arealet
Totalt	140 600 daa	100% av arealet

Valdsøknaden var vedlagt kart med innteikna avgrensing for valdet i målestokk 1:50.000. Det er send inn oversikt over grunneigedomar med gards- og bruksnummer og namn på kvar grunneigar innanfor valdet, organisert etter grunneigarlag med arealopplysningar om kvart grunneigarlag.

Det er ikkje opplyst areal for kvar einskild grunneigar. Det er ikkje mogleg å oppgi eit slikt mål, då fleirtalet av eigedomane er delar av sameiger, og der utmarksressursar som beite, jakt og fiske vert organisert gjennom større samarbeid i grunneigarlag. Valdet opplyser det arealet som ligg til kvart grunneigarlag både i storleik i tal daa og ved avgrensing på kart. Vidare fordeling av jaktrettar innanfor grunneigarlaget skjer i slike område normalt gjennom vel etablerte nøklar som tradisjonelt utrekna mål for skyld eller nøklar basert på eigedomane sin storleik under skoggrensa (særeige). Opplysningar om eigedomane sin storleik jfr. kravet i hjorteviltforskriften § 25, er med det gjeve så langt det let seg gjere.

For 2 av grunneigarlaga er det send inn signatur frå kvar einskild grunneigar (Tisthamar og Frøyset - Juv). For 5 av grunneigarlaga har leiar signert på vegne av medlemmane i laget etter fullmakt (Svartebotnen Reindsdyrlag, Breimsfjellsameiga sone 2, Breimsfjellsameiga sone 3, Breimsfjellsameiga sone 4 og Gloppen Nordside grunneigarlag). 4 av fullmaktene er gjeve på årsmøte medan 1 er gjeve frå styret i grunneigarlaget. Det siste gjeld Gloppen Nordside grunneigarlag. Det er oppklart at grunneigarlaget sine vedtekter gjev heimel for denne måte å gjere det på. Signeringsspørsmålet var også oppe som sak på årsmøtet. Grunneigarlaget sine vedtekter eller møteboka frå årsmøtet vil verte ettersend.

Valdsøknaden er signert av tre likeverdige signaturer. Det er opplyst av søker at av desse skal Reidar Sandal stå som valdansvarleg representant jfr. forskriften sin § 25. Villreinemnda har allereie representanten sin postadresse, e-postadresse og telefonnr.

Valdet er samanhengande og er i si utforming godt egna til å utøve jakt på villrein, og det er tilstrekkeleg stort jfr. alminneleg minsteareal for dette villrenområdet. Med det er krava i hjorteviltforskrifta § 24 oppfylt.

Framlegg til vedtak:

Villreinemnda for Sogn og Fjordane godkjenner Svartebotnen villreinvald som jaktvall for tildeling av løyver for villreinjakt med 140 600 daa teljande areal. Godkjenninga er gjort med heimel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 26 og i samsvar med krava i forskrifta sin § 24 om sjølve valdet og § 25 om søknaden. Vedtaket er gjort med etterhald om at villreinemnda mottek dokumentasjon på lovmessig rett fullmakt til signering, for leiar i Gloppen Nordside grunneigarlag innan

1. mai, og gjeld frå den dagen slik dokumentasjon er motteken.

Handsaming:

Saksutgreiing med kart var send ut i forkant av møtet. Sekretær orienterte om at Gloppen Nordside grunneigarlag har oversend årsmøteprotokoll og kopi av annonse i lokalavisa som kunngjer møtet og at valdspørsmål ville verte tema. Scanna kopiar av dokumenta vart lagt fram. Villreinnemnda aksepterte dette som dokumentasjon på gyldigheita for leiar sin signatur. Nemnda støtta vurderinga av at arealoppgåvene er gode nok i høve til kva det er rimeleg å krevje i høve til kva som er kjende areal for eigedomane.

Vedtak:

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane godkjenner Svartebotnen villreinvald som jaktvald for tildeling av løyver for villreinjakt med 140 600 daa teljande areal. Godkjenninga er gjort med heimel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 26 og i samsvar med krava i forskrifta sin § 24 om sjølve valdet og § 25 om søknaden.

Sak V-19 8 *Bestandsplan Svartebotnen*

Saka gjekk ut etter varsel frå Svartebotnen villreinutval om at bestandsplanen som er under arbeid vil verte innsend til neste år, då det har vore ein omfattande jobb å utarbeide valdsøknaden.

Sak V-19 9 *Bestandsplan Førdefjella*

Dokument i saka

Framlegg til Bestandsplan for Førdefjella villreinområde 2019 - 2021
Forskrift om forvaltning av hjortevilt - med kommentarer (§ 27) (M-478/2016)

Saksutgreiing

Villreinnemnda mottok 01. april 2019 søknad om godkjenning for ny bestandsplan for Førdefjella villreinområde. Bestandsplanen skal ha en tidsramme frå 2019 til 2021. Planen er ei oppdatering og vidareføring av den godkjende bestandsplanen for 2015 - 2017. Opplysningar for perioden 2015 - 2018 er ført opp som ein kommentar med tilleggsopplysningar knytt til figurane med bestandstal 1999 - 2014 som finst i rapporten. Her er opplysningar om felling og bestandsestimat for vinterbestand samt kalveteljing år for år.

Målet for stamma framsett i planen:

Vinterstamme: 95 - 100 vinterdyr (noverande: 82 dyr)

Struktur: 50 % simle, 20 % kalv, 30 % bukk med halvparten over 2,5 år.

Avskytingsplan:

Det er gjort eit tabelloppsett for avskyting ved 100 dyr i vinterstamme, som har ei forventa kalveproduksjon på 20 kalv. Det er rekna inn 5% naturleg avgang. Planen legg

opp til ei avskyting på 10 - 12 dyr årleg, med ei kjønns- og aldersfordeling i kvoten på 20% vaksen bukk, 40% simle/ungdyr og 40% kalv.

Avskytingstabell ved 100 vinterdyr

Vinterstamme	Tilvekst	Jaktuttak avgang (5%)	Etter jakt	Simleandel	Kalv pr. simle
100	20	10-12	5	100	0,5
100	20	10-12	5	100	0,5
100	20	10-12	5	100	0,5

Tiltaksplan:

Bestandsplanen har ein tiltaksplan som inneheld teljingar (minimumsregistrering om hausten etter jakt, kalveteljing sommar i forkant av jakt), oppsyn/tilsyn og beitetaksering.

Vurdering

I hjorteviltforskriften heiter det at ein bestandsplan skal innehalde mål for bestandsstorleik, og bestanden si utvikling, årleg avskytingsplan fordelt på alder og kjønn og oversikt over kva for bestandsdata som skal samlast inn samt andre tiltak (uspesifisert) som skal gjennomførast i planperioden (sjå innfelt tekstboks, saksa frå rettleiar for hjorteviltforskriften frå Miljødirektoratet, veileder M-478/2016.

Den framlagte planen inneheld dei momenta som krevjast av ein bestandsplan for villrein jfr. Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 27. Villreinnemnda vurderer hovudmålsettinga for stamma som fornuftig og fagleg forsvarleg. Kunnskapsnivået om stamma svarar likevel ikkje til det planen legg opp til i høve til målsettingar. Tabellen over planlagd avskyting stemmer ikkje med stammestorleiken ein har i dag. Tala i tabellen stemmer heller ikkje med dei føresetnadane som er lagt inn når det gjeld stamma (at ein har 50% simle der halvparten (50%) får fram kalv og ein har 5% naturleg avgang).

Om struktur: manglende registrering Det saknast ei registrering av struktur. Planen har klare målsettingar i høve til kjønns- og aldersstruktur. Det er vanskeleg å

§ 27 BESTANDSPLAN FOR VILLREIN

Villreinnemnda kan godkjenne en flerårig, maksimalt femårig, bestandsplan utarbeidet av villreinutvalg/grunneier-sammenslutning. Bestandsplanen skal som hovedregel omfatte hele villreinområdet, og inneholde mål for bestandsstørrelse og -utvikling, årlig avskytingsplan fordelt på alder og kjønn, oversikt over hvilke bestandsdata som skal samles inn og hvilke tiltak som er planlagt gjennomført.

Hvis det oppstår vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan, eller vesentlige uforutsette endringer i bestanden i løpet av planperioden, kan villreinnemnda beslutte at ny bestandsplan skal utarbeides.

Dersom villrein trekker mellom ulike villreinområder, kan områdene samarbeide om felles bestandsforvaltning, herunder felles bestandsplan.

vite om ein når målet dersom ein ikkje då registrerer stamme-strukturen minst ved inngangen til planperioden og ved utgangen av den. Det kjem fram ei tekstleg vurdering av strukturen der det vert sagt at det er bra med bukk og at ein ynskjer ein noko høgare simleandel enn i dag. Dette er vanskeleg å forhalde seg til då det ikkje kjem fram kor høg simleandelen er, og kor langt unna målet i bestandsplanen om 50% simle ein då faktisk er.

Om struktur: vurdering av målsettinga

I fagrappoen som skal ligge til grunn for komande miljøkvalitetsnorm for Villrein er det lagt opp til at tilhøvet mellom eldre bukk (3,5 år +) og simle skal nyttast som eit måltal i villreinbestandane. I rapporten er 0,20 - 0,35 eldre bukk pr. simle vurdert som middels og over 0,35 som godt. Bestandsplanen legg opp til 15% bukk over 2,5 år. Om ein antek at dette vil gje ca. 10% over 3 år (og ca. 5% 2,5-åringar) får ein tilhøvet 0,20 eldre bukk pr. simle, som er i nedre sjikt av middels (der middesl kan godkjennast). Det er ynskjeleg med ei spesifisering av andel vaksen bukk 3,5 år og meir, og at ein arbeidar for å halde ein forhøga bukkeandel i bestanden. I små populasjonar er høg bukkeandel særleg viktig som ein motvekt til genetisk utarming.

Om avskytingsplanen:

Avskytingstabellen tek utgangspunkt i ei stamme på 100 vinterdyr, og freistar å syne korleis denne kan haldast stabil. Det kjem ikkje fram korleis ein vil kome frå dagens 82 vinterdyr opp til bestandsmålet. Om ein går inn i tala stemmer ikkje føresetnadane (dei vil gje 25 kalv årleg ved vinterstamme på 100 dyr, og med eit uttak på 10-12 dyr vil då stamma vokse i løpet av planperioden og ikkje halde seg på 100). Villreinnemnda les mellom linjene at ein har vore forsiktig med anslaget på kalvetilvekst og på jaktuttaket, for å kome seg frå dagens vinterstamme og opp til 100 dyr, men dette kan ikkje lesast av avskytingstabellen.

Avskytingstabellen bør starte på dagens tal, og syne kva som er ei fornuftig kvote i høve til denne på veg mot målet om 95 - 100 dyr. For å nå målet lyt stamma vekse noko, planen bør seie noko om kor fort dette skal skje. Dersom stamma sin struktur i dag er på målsettinga etter tabellen (50% simle) vil ein kunne få 21 kalv, gitt at halvparten av simlene bære fram kalv (jfr. føresetnadane i avskytingsplanen). 5% naturleg avgang vil gi ca 5 dyr i nedgang. Med ei avskyting på 10 dyr slik det vert lagt opp til kan ein teoretisk få ei vekst på 5 dyr, dvs. 87 vinterdyr komande haust/vinter.

Utviklinga vidare vil teoretisk kunne sjå omlag slik ut:

år	vinter bestand	simer (50%)	Kalve-tilvekst (0,5 kalv pr. simle)	stamme før jakt	felling	naturleg avgang (5%)	bestand etter jakt og naturleg avgang
2019	82	41	21	102	10	5	87
2020	87	44	22	109	10	5	94
2021	94	47	23	117	10	6	101

Området har normalt høg fellingsprosent (80 - 100 %), men i år med dårleg kalveproduksjon vert nokre løyve haldne att av valdet og ikkje nyitta. Det er difor rimeleg å legge kvoten om lag til det talet ein ynskjer å ta ut.

Framlegg til vedtak

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane har handsama framlegg til bestandsplan for Førdefjella villreinområde 2019 - 2021 etter Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 27. Planen kan ikkje godkjennast då framlegget til avskytingsplan ikkje syner dei tala ein har for stamma pr. dato og korleis ein kan forvalte stamma på ein måte som gjer at ein når målet. Planen vert send attende for justering der me bed om oppdatering av avskytingstabell så den stemmer med dei føresetnadane som er oppgitt i planen. Det er og ynskjeleg at strukturteljing vert lagt inn som tiltak slik at det vert mogleg å styre forvaltinga etter dei måla som er framsette.

Handsaming

Utrekingane i saksutgreiinga vart forklart og historikken i bestandstalet vart diskutert i møtet. Nemnda støtta vurderingane om avskytingsplanen og ynskjer meir konkret og talfesta opplysningar om stammestrukturen.

Vedtak

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane har handsama framlegg til bestandsplan for Førdefjella villreinområde 2019 - 2021 etter Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 27. Planen kan ikkje godkjennast då framlegget til avskytingsplan ikkje syner dei tala ein har for stamma pr. dato og korleis ein kan forvalte stamma på ein måte som gjer at ein når målet. Planen vert send attende for justering der me bed om oppdatering av avskytingstabell så den stemmer med dei føresetnadane som er oppgitt i planen. Det er og ynskjeleg at strukturteljing vert lagt inn som tiltak slik at det vert mogleg å styre forvaltinga etter dei måla som er framsette.

Sak V-19 10 *Bestandsplan Lærdal-Årdal*

Dokument i saka

Driftsplan for Lærdal-Årdal villreinområde 2018 - 2022

Forskrift om forvaltning av hjortevilt

Saksutgreiing

Villreinnemnda mottok 14. mars 2019 ny bestandsplan for Lærdal-Årdal villreinområde; «Driftsplan for Lærdal-Årdal villreinområde 2018 - 2022». Planen er 3. versjon av plan for villreinområdet, og bygger vidare på driftsplan for Lærdal-Årdal 2013 - 2017 som igjen bygger på driftsplan 2007-2012.

Lærdal-Årdal har opplevd ein uforklarleg nedgang i dyretal i 2015-16, dette har dei gjort greie for og oppdatert avskytingstabellar og reknemodellar etter dette. Dei skriv at ein har hatt lægre kalvetilvekst enn venta dei siste åra, og fryktar at kalvetap til rovdyr (jerv og ørn) er større enn berekna.

Utvalet held på at målsettinga for området bør være ein bestand på 400-500 dyr.

Vidare er målet for stammestrukturen i vinterbestanden slik:

30 % bukk, av desse 15% 3,5 år og eldre

50 % simle 1,5 år og eldre

20 % kalv.

Tabellen for forventa stammeutvikling har lagt inn føresetnadar om ei kalving på 45%, eit løyvetal på 25% av tal vinterdyr, og ein felling på 60%. Fellingsprosenten harmonerer høvesvis godt med erfaringane frå området, sjølv om den nokre år har vore litt høgare.

År	Vinterstamme	Kalvetal	Jaktuttak	Tap	Dyretal haust	Løyver
2015	270	61	34	167	130	68
2016	119	27	0		146	0
2017	146	33	0	57	122	0
2018	122	27	0		149	0
2019	149	34	0		182	0
2020	182	41	27		196	46
2021	196	44	29		211	49
2022	211	47	32		227	53

Vurdering:

I hjorteviltforskrifta heiter det at ein bestandsplan skal innehalde mål for bestandsstorleik, og bestanden si utvikling, årleg avskytingsplan fordelt på alder og kjønn og oversikt over kva for bestandsdata som skal samlast inn samt andre tiltak (uspesifisert) som skal gjennomførast i planperioden (sjå innfelt tekstboks, saksa frå rettleiar for hjorteviltforsriften frå Miljødirektoratet, veileder M-478/2016).

Den framlagte planen inneholder dei momenta som krevjast av ein bestandsplan for villrein jfr. Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 27. Villreinnemnda vurderer målsettingane for stamma som fornuftige og fagleg forsvarleg. Bakgrunnskunnskapen om området og villreinbestanden er god.

Planen legg opp til same nivå på uttaket i høve til stammestorleik, og elles identiske føresetnadar for stammeutviklinga. Erfaringa frå førre planperiode (for dei tre åra i forkant av ein uventa, brå nedgang) syner at ein med dette uttaket ikkje oppnådde vekst i stamma jfr. målsettinga. Dette bør føre til ein justering av modellen som er forventa å ligge til grunn for tildeling av kvoter.

Førre bestandsplan starta i 2013, med ei vinterstamme på 270 som ein kjend storleik. Forventa utvikling var som vist i tabellen under, saksa frå driftsplanen for 2013-2017:

År	Vinterstamme	Kalvetal	Jaktuttak	Dyretal haust	Løyver
2013	270	61	41	290	68
2014	290	65	44	312	73
2015	312	70	47	335	78
2016	335	75	50	361	84
2017	361	81	54	388	90

Ein fekk ikkje vekst som forventa, kjent tal i 2015 var framleis 270 dyr. Det var forventa eit uttak på hhv. 41, 44 og 47 dyr i åra 2013 - 15, tilsaman 132 dyr. Det reelle uttaket for denne perioden var 16 dyr høgare dvs. 148 dyr (fordelt på 48, 48 og 52). Kalvetalet har vore 60, 69 og (anslege til) 60. Det meste av data stemmer høvesvis bra med forventningane, men veksten manglar. Ein har hausta så mykje at stamma ikkje har klart å produsere eit overskot.

Det saknast at ein reknar inn naturleg avgang. Modellen baserer seg på at stamme før kalving er lik stamma før kalving året før pluss differansen mellom kalvetal og jaktuttak. Sjølv om jakt er hovudårsaka til dødelegheita så utgjer den ikkje heile dødelegheita. Om ein reknar på føresetnadane i avskytingstabellen, jaktresultat og stamme utvikling, syner det seg at ein naturleg avgang på +/- 5 % kan forklare manglande tilvekst i stamma frå våren 2013 til våren 2015.

Stammeutviklinga har vore som fylgjer (saksa frå framlegg til bestandsplan):

1.5.1 Totalteljingar

Ein del av registreringane vert gjort med småfly, innleidd frå Valdres Flyklubb. Noko vert gjort med snøskuter. Resten av registreringane vert gjort frå bakken. Registreringane er finansiert med midlar frå DN, viltfondsmidlar frå Fylkesmannen og frå villreinutvalet.

År	Tal dyr	Tal kalv	Antal fellingsløyve	Antal felt	% kalv	Merknad
1995/96	18	0			0,0 %	Utsett nov. 1995
1996/97	34	6			35,3 %	15 dyr utsett 1996
1997/98	50	16			64,0 %	
1998/99	70	21			60,0 %	
1999/00	90	22			48,9 %	
2000/01	106	14			26,4 %	
2001/02	130	24			36,9 %	
2002/03	140	22	13,00	11,00	31,4 %	
2003/04	160	30	17,00	9,00	37,5 %	
2004/05	198	53	25,00	17,00	53,5 %	
2005/06	230	60	40,00	26,00	52,2 %	
2006/07	242	60	67,00	47,00	49,6 %	
2007/08	247	73	73,00	33,00	59,1 %	
2008/09	245	74	80,00	56,00	60,4 %	
2009/10	262	74	74,00	36,00	56,5 %	
2010/11	278	72	85,00	57,00	51,8 %	
2011/12	262	75	83,00	45,00	57,3 %	
2012/13	270	60	78,00	48,00	44,4 %	
2013/14	260	69	65	48	53,1 %	
2014/15	270	60	68	52	44,4 %	ikkje talde
2015/16	270	50	68	34	37,0 %	ikkje talde
2016/17	119	38	0	0	63,9 %	
2017/18	92	30	0	0	65,2 %	lite bukk i flokken?

Også i bestandsplanperioden 2007 - 2012 var uttaket for stort til at stamma fekk ein vekst. Då var stamma 242 dyr ved inngangen av planperioden med ein forventa vekst til 372 dyr i 2012. Reelt tal vart hundre dyr mindre, 262. I denne planen var det lagt inn ein kalvingsprosent på 60, noko som var for høgt etter seinare erfaringar. Dette vart justert for neste plan.

Villreinutvalet stiller ikkje spørsmålsteikn ved den utrekna bæreevna jfr. tidlegare beitegranskingar, sjølv om dei forsvunne dyra *kan* skuldast migrasjon. Det kan være mange årsaker til at dyr migrerer, vanskelege beitetilhøve kan være ein av dei. Utvalet har ikkje freista å diskutere moglege årsaker. Ein er heller ikkje sikker på at det er migrasjon som har skjedd, så det kan synast kunstig å diskutere årsaka til ein eventuell migrasjon.

Tiltaksplanen inneheld gode tiltak for overvaking og datainnsamling. Det saknast likevel ei datainnsamling med tanke på dyra sin kondisjon. Kondisjonen kan gje ein peikepinn på om stammestorleiken harmonerer med bæreevna i området. Innsamling av slaktevekter er den enklaste måten å få inn data om kondisjon. Det vert tilrådd at planen justerast der avskytingsmodellen inkluderer naturleg avgang eller på anna måte justerer forventa stammeutvikling i høve til føresetnadane. Det vert og tilrådd å legge inn innsamling av slaktevekter som tiltak i planperioden.

Trong for prøveuttak for CWD var ikkje innrekna då planen vart laga, våren 2018. Oppmoding om uttak av CWD-prøver vart gjeve av Miljødirektoratet sommaren 2018. Jaktåra 2018 og 2019 er sett utan uttak i driftsplanen, med mål om å auke stamma. For å få ut prøver til CWD-testing vert det likevel teke ut nokre dyr frå stamma desse åra. I 2018 vart det felt 11 vaksne bukkar, og det vert foreslege ei kvote på 15 frie løyver i 2019. Dette vil slå noko ut på totaltalet, men i liten grad påverke produksjonsevna til stamma. Det var høgare kalvetilvekst enn i avskytingsplanen i 2018, noko som kompenserer fullt ut for uttaket i tal dyr. Strukturen vil verte påverka, slik at ein kan trenge å justere denne når ein tek til med ordinær jakt, forhåpentleg i 2020.

Framlegg til vedtak

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane har handsama framlegg til bestandsplan for Lærdal-Årdal villreinområde 2018 - 2022 etter Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 27. Føresetnadane for stamma er endra i høve til det som var forventa i byrjinga av planperioden. Pga. trongen for uttak av CWD-prøver vert det eit uttak av hanndyr i ein periode som i planen ikkje skal ha jakt. Villreinnemnda saknar elles ei justering av føresetnadane i avskytingsplanen jfr. erfaringar frå førre planperiode. Me kan med det ikkje godkjenne planen slik han ligg føre.

Villreinnemnda vil be om at den framlagte bestandsplanen vert oppdatert og send inn til ny handsaming før kvotetildelinga i 2020, då me pga av særlege omstende (CWD-testing) ynskjer eit anna uttak enn det villreinutvalet, på ein fornuftig måte,

hadde lagt opp til. Driftsplanen som er lagt fram er eit godt dokument, det er berre mindre justeringar som er ynskt:

- Avskytingsmodellen bør justerast slik at den syner ei forventa stammeutvikling i høve til realitetane som er erfart i området siste planperiode, sett bort frå forsvinninga av større flokkar), t.d. ved at naturleg avgang vert rekna inn.
- Me vil tilrå at handlingsplanen legg inn årleg innsamling av slaktevekter slik at ein kan få inn data som kan syne kondisjon på dyra over tid.

Handsaming

Nemnda støttar vurderingane i saksutgreiinga. Dei meiner ny bestandsplan ikkje er naudsynt men ynskjer at eksisterande plan oppdaterast for dei tre siste åra.

Vedtak

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane har handsama framlegg til bestandsplan for Lærdal-Årdal villreinområde 2018 - 2022 etter Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 27. Føresetnadane for stamma er endra i høve til det som var forventa i byrjinga av planperioden. Pga. trangen for uttak av CWD-prøver vert det eit uttak av hanndyr i ein periode som i planen ikkje skal ha jakt. Villreinnemnda saknar elles ei justering av føresetnadane i avskytingsplanen jfr. erfaringar frå førre planperiode. Me kan med det ikkje godkjenne planen slik han ligg føre.

Villreinnemnda vil be om at den framlagte bestandsplanen vert oppdatert og send inn til ny handsaming før kvotetildelinga i 2020, då me pga av særlege omstende (CWD-testing) ynskjer eit anna uttak enn det villreinutvalet, på ein fornuftig måte, hadde lagt opp til. Driftsplanen som er lagt fram er eit godt dokument, det er berre mindre justeringar som er ynskt:

- Avskytingsmodellen bør justerast slik at den syner ei forventa stammeutvikling i høve til realitetane som er erfart i området siste planperiode, sett bort frå forsvinninga av større flokkar), t.d. ved at naturleg avgang vert rekna inn.
- Me vil tilrå at handlingsplanen legg inn årleg innsamling av slaktevekter slik at ein kan få inn data som kan syne kondisjon på dyra over tid.

Sak V-19 11 Fellingskvoter for 2019

a) Svartebotnen villreinområde

Villreinnemnda har motteke brev frå Svartebotnen villreinutval, datert 08.03.2019, med framlegg til fellingskvote for Svartebotnen villreinområde.

Villreinutvalet sitt framlegg til kvote er 23 løyver, fordelt på 10 frie, 7 simle/ungdyr og 6 kalv. Dette svarer til hhv 44%, 30% og 26%

Brevet orienterer om bestandstala slik:

Teljing i feb. 19.: ca 75 dyr.
10 storbukkar, 14 mellombukkar, 7 ungbukkar
15 fjorkalvar, 24 simler, 5 ungsimler

Dette betyr at det er 41% bukk, (herav 13 % bukk 3,5 år + og 19% 2,5 års bukk) og 39% simle.

Det vert opplyst at stamma har mykje eldre dyr, og det er ynskje om å ta ut ein del av desse.

Vurdering

Det var ikkje jakta i Svartebotnen i 2018, og villreinnemnda har vore restriktive på frie løyver i 2016 og 17. Av strukturen er det ein unaturleg overvekt av 2,5 åringar, dersom kategorien mellombukk er nytta på berre desse. Det bør ikkje være noko mål å redusere andelen bukk 3,5 år + spesielt, men ein bør ta ut ein overvekt av vaksne hanndyr. Det kan være rett å ta ut meir enn tilveksten for å få stamma ned mot 60 vinterdyr som har vore bestandsmålet over fleire år.

Framlegg til vedtak

Svartebotnen villreinområde vert tildelt ei kvote på 23 fellingsløyver etter hjorteviltforskriften § 28. Fellingsløyva vert fordelt på kjønn og alder jfr. § 29, 4. ledd, slik: 44% frie løyver (10 stk), 30% simle/ungdyr (7 stk) og 26% kalv (6 stk).

Handsaming

Villreinnemnda er nøgde med søknaden frå Svartebotnen og meiner det er gjort fornuftige vurderingar med grunnlag i tal som verker rimelege. Det vart kommentert at det er vanskeleg å halde full rekning med stamma då dyra no går spreidd i heilt små flokkar. Nemnda støtter vurderinga om at ein *ikkje* bør etterstrebe å plukke ut alle dei eldre bukkane, då dei er positive for stamma. Det vart diskusjonar kring spørsmåla kring jakt på eldre dyr. Nemndsmedlemmane ynskte ein merknad i referatet om at alt kjøt frå felte dyr skal nyttast til mat. Vaksen bukk lyt fellast tidleg i jakta og før brunsten slik at kjøtet er godt.

Vedtak

Svartebotnen villreinområde vert tildelt ei kvote på 23 fellingsløyver etter hjorteviltforskriften § 28. Fellingsløyva vert fordelt på kjønn og alder jfr. § 29, 4. ledd, slik: 44% frie løyver (10 stk), 30% simle/ungdyr (7 stk) og 26% kalv (6 stk).

b) Sunnfjord villreinområde

Sunnfjord villreinlag (villreinutvalet for Sunnfjord villreinområde) har send inn eit framlegg til fellingskvote på i e-post frå leiar 15. mars 2019.

I søknaden heiter det:

«..... Grunna den pågåande beitekartlegging i våre områder , ynskjer ikkje laget å utarbeide ny bestandsplan før dette arbeidet er slutført, dette er

planlagt ferdig innan 2020. Bestand som vi pr. i dag har oversikt over er: Indre 38 dyr, midtre ca 50dyr, ytre område har vi dverre ikkje full oversikt over, det er observert i overkant 20 dyr i haust, her har dyra gått spredt og samstundes har vi motteke uvanleg lite observasjoner, viser elles til bekymring jfr tlj samtale.

I flokkane på indre og midtre har vi etterkvar oppnådd ynskt struktur slik at det er rom for uttak av dyr. Samstundes har det vore god kalvetilvekst siste 2 år. Søknad tek høgde for at det kan takast ut dyr og på ytre omr, om det syner seg at at flokken er inntakt (ca 30 dyr)

Sunnfjord Reinsdyrlag søker med dette om tildeling av fellingskvote for 2019. I søknaden vil en legge tidlegare bestandsplan til grunn i høve struktur.

Kvotesøknad:

5 Bukk eldre enn 2 ½ år.

5 Ungdyr/ simle

5 Årskalv

Samla tildeling 15 dyr.»

Vurdering

Framlegget til kvote synast fornuftig i høve til observeerde tilstandar og dyretal pr. dato. I høve til det totale bestandstalet og forventa tilvekst er det søkt om ei forsiktig kvote. Det er usikkerheit kring dyretalet i ytre delområde. Villreinområdet har berre eitt, samla vald. Valdet har god tradisjon for nøyne flokkobservasjonar der dei held att løyver i år der det er lågt kalvetal eller dyr vert sakna. Sparte løyver berekna på eitt delområde vert ikkje nyttta i dei andre.

Framlegg til vedtak:

Sunnfjord villreinområde vert tildelt 15 fellingsløyver etter hjortevilt-forskrifta § 28. Fellingsløyva vert fordelt på kjønn og alder jfr. § 29, 4. ledd, slik: Frie løyver: 33% (5 stk), simle/ungdyr: 33% (5 stk), kalv: 33% (5 stk).

Vedtak:

Sunnfjord villreinområde vert tildelt 15 fellingsløyver etter hjortevilt-forskrifta § 28. Fellingsløyva vert fordelt på kjønn og alder jfr. § 29, 4. ledd, slik: Frie løyver: 33% (5 stk), simle/ungdyr: 33% (5 stk), kalv: 33% (5 stk).

c) Førdefjella villreinområde

Førdefjella villreinutval har send inn eit framlegg til kvote i e-post frå leiar datert 01.04.2019. Villreinutvalet bed om 10 frie løyver. Avskytinga skal då skje jfr. framlegg til bestandsplan send inn same dato, dvs. 2 vakse hanndyr, 4 kalv og 4 simle/ungdyr. Utvalet skriv i e-post av same dato fylgjande:

«Bakgrunn:

Stamma er pr i dag noko under bestandsplan/mål. For å nå målet på 95-100 vinterdyr raskare, kunne vi stoppa jakta nokre år, men av hensyn til

villreinen meinar utvalet at det er betre med forsiktig uttak, og å holde opp interessa, fleire folk i fjellet/fleire observasjonar etc. Dette er særsviktig no i desse store rovdyr- og sjukdomstider. Legg vi jakta «død» i nokre år vil observasjonane bli færre utover året, og det vil ikkje tene villreinstamma vår!

Strukturen i stamma er nokolunde bra, men vi ynskjer litt fleire simler, og vil difor prøve å legge vekt på uttak av ungdyr, kalv og hanndyr. Og med forsiktig uttak av hodyr. Hold og kondisjon verkar å vere gode. Vi veit ikkje om noko unormale observasjonar i stamma vår (bank i bordet..)»

Av den innsende bestandsplanen går det fram at vinterstamma er anslege til 82 dyr.

Vurdering:

Det går fram av oppsummeringa av stammestorleik og jaktuttak frå Førdefjella (under) at stamma er under oppbygging etter nedgangen ein fekk etter den harde vinteren/våren 2015

I åra 2009-2018 har løyver og uttak vore slik:

År	uttak	løyver	Vinterstamme (før kalving)
2009	0	0	85 (64?)
2010	10	10	85 (+35?)
2011	10	10	75-80
2012	9	10	77-80
2013	10	10	85
2014	18	18	100
2015	9	20	100
2016	10	10	70
2017	9	15	70-75
2018	7	10	Ukjend (var 85 dyr etter jakt)
2019			82

Uttak av 10 dyr er truleg maksimum dersom ein skal oppnå ein svak vekst, jfr. målet i framlagt bestandsplan. Planen legg opp til eit årleg uttak av 10 dyr i planperioden, noko som etter erfaringstal kan verke fornuftig, og få stamma oppunder målet ila. komande 3-års periode.

Framlegg til vedtak

Førdefjella villreinområde vert tildelt 10 fellingsløyver etter hjorteviltforskrifta § 28. Løyva kan ikkje tildelast som frie løyver då innsend bestandsplan ikkje er godkjend, men vert fordelt på kjønn og alder jfr. § 29, 4. ledd, slik: Fri løyver: 2 simle/ungdyr: 4 kalv: 4

Alternativt framlegg til vedtak

Førdefjella villreinområde vert tildelt 10 fellingsløyver etter hjorteviltforskrifta § 28. Løyva vert tildelt som frie løyver jfr. § 29 2. ledd men skal følgje fordelinga i

bestandsplane for 2019 - 2021. Fordelinga vert då slik: Frie løyver: 2 simle/ungdyr: 4 kalv: 4

Vedtak

Førdefjella villreinområde vert tildelt 10 fellingsløyver etter hjorteviltforskrifta § 28. Løyva kan ikkje tildelast som frie løyver då innsend bestandsplan ikkje er godkjend, men vert fordelt på kjønn og alder jfr. § 29, 4. ledd, slik: Frie løyver: 2 simle/ungdyr: 4 kalv: 4

d) Lærdal/Årdal villreinområde

Lærdal-Årdal villreinutval har send inn eit framlegg til kvote i e-post frå leiar den 28.03.2019. Vedlagt framlegg ligg møtebok frå årsmøtet i villreinutvalet som syner vedtaket om kvoteframlegg, og eit brev frå Miljødirektoratet datert 21.03.2019, der utvalet vert oppmoda om å planlegge for uttak av dyr til prøvetaking. Villreinnemnda har også fått kopi av det nemnde brevet.

Stamma er no anslege til å vere kring 150 dyr. Sjølv om det vart teke ut 11 dyr (bukkar) i 2018, då ein hadde planlagt 0-uttak jfr. driftsplan, er ein no på forventa dyretal før kalving i 2019. Driftsplanen som er lagt fram for villreinnemnda for godkjenning 14. mars legg opp til 0-uttak også i 2019.

På bakgrunn av behovet for CWD-prøver gjer villreinutvalet eit framlegg om 15 frie løyver.

Vurdering

Trangen for uttak av dyr for CWD-prøver er så viktig at villreinnemnda ikkje kan legge vekt på den framlagde driftsplanen i kvotevedtaket.

Framlegg til vedtak

Lærdal-Årdal villreinområde vert tildelt 15 fellingsløyver etter hjorteviltforskrifta § 28. Heile kvoten vert tildelt som frie løyver etter jfr. § 29. Berre ein kategori fellingsløyver vert nytta då kvoten er tildelt på grunn av ekstraordinære tilhøve, der målet er å maksimere verdien av kvart løyve i høve til CWD-testing.

Vedtak

Lærdal-Årdal villreinområde vert tildelt 15 fellingsløyver etter hjorteviltforskrifta § 28. Heile kvoten vert tildelt som frie løyver etter jfr. § 29. Berre ein kategori fellingsløyver vert nytta då kvoten er tildelt på grunn av ekstraordinære tilhøve, der målet er å maksimere verdien av kvart løyve i høve til CWD-testing.

e) Vest-Jotunheimen villreinområde

Villreinnemnda mottok framlegg til kvote frå Vest-Jotunheimen villreinutval i e-post frå leiar 27.03.2019.

Utvalet gjer framlegg om 40 løyver, og ynskjer ei fordeling med 59% frie løyver og 41% simle. Framlegget er gjort med mål om å ta ut dyr for CWD-prøvetaking innanfor ei ramme som stammen kan tolke utan nedgang og med ein akseptabel struktur i høve til kjønn og alder. Det er difor ikkje foreslege uttak av ungdyr og kalv, då desse har lægre prøvetakingsverdi. Å ta alt ut i hanndyr for 2. år på rad (sjå under) vil gå for mykje ut over strukturen.

Stamma i Vest-Jotunheimen er framleis under oppbygging, men nærmar seg no bestandsmålet på 400 dyr. Det vart teke ut 39 vaksen bukk for prøvetaking i 2018 utan at dette er vurdert å øydeleggje strukturen då storbukkandelen var høg etter ein periode utan jakt. Villreinutvalet ynskte i utgangspunktet ikkje jakt i 2019, dette for å få stamma opp på bestandsmålet før ein byrjar å jakte.

Kvoteframlegget er sett fram med bakgrunn i trangen for prøvetaking for CWD. Villreinutvalet har motteke eit brev frå Miljødirektoratet datert 21.03.2019, med oppmoding om jaktuttak for å få CWD-prøver, dei vert der bedne om å prioritere uttak av vaksne hanndyr høgt. Villreinnemnda har fått kopi av brevet. Vaksne hanndyr har den høgste verdien når det gjeld CWD-prøver, samstundes går eit moderat og kortsiktig «ekstrauttak» av hanndyr ikkje utover produksjonsevna i stamma.

Framlegg til vedtak

Vest-Jotunheimen villreinområde vert tildelt 40 fellingsløyver etter hjorteviltforskrifta § 28. Løyva vert tildelt etter jfr. § 29, 4. ledd slik: Frie løyver: 24 (59%) simle: 16 (41%). Pga. ekstraordinær situasjon, der målet med jakta er å få ut prøver for CWD-testing, ynskjer ein berre vaksne dyr i uttaket. Kategoriane simle/ungdyr og kalv ikkje nytta, villreinutvalet vert oppmoda om å inngå jegerkontrakter ang. bruken av fridyrskorta til vaksne dyr.

Vedtak

Vest-Jotunheimen villreinområde vert tildelt 40 fellingsløyver etter hjorteviltforskrifta § 28. Løyva vert tildelt etter jfr. § 29, 4. ledd slik: Frie løyver: 24 (59%) simle: 16 (41%). Pga. ekstraordinær situasjon, der målet med jakta er å få ut prøver for CWD-testing, ynskjer ein berre vaksne dyr i uttaket. Kategoriane simle/ungdyr og kalv ikkje nytta, villreinutvalet vert oppmoda om å inngå jegerkontrakter ang. bruken av fridyrskorta til vaksne dyr.

Villreinnemnda understreker at CWD-prøvetaking er viktig. Det skal orienterast i breva med vedtaksorienteringar om at CWD-prøvetaking på alle felte dyr fom. 1,5 år og eldre er pålagt jeger.

Sak V-19 12 *Tiltak mot samanblanding av tamrein og villrein*

Saksutgreiing

I Lærdal-Årdal villreinområde har ein hatt utfordringar med at det frå tid til anna

Sekretariatsadresse:
Sogn Naturforvaltning AS
Fresvikvegen 995
6896 Fresvik
post@sbnatur.no / 975 14 784

kjem tamrein på beitesøk inn i villreinområdet. I 2018 gjekk det tamrein i nordleg del av villreinområdet over lengre tid, m.a. innanfor jakttida. Villreinutvalet opplever liten respons frå dyreeigar på å fylgje opp, og dei får ikkje hjelpe dei har bede om av SNO. Jfr. e-post frå Miljødirektoratet har SNO ikkje ansvar i saka, då dei ser ho som privatrettsleg. Villreinutvalet har bede villreinnemnda om hjelp til å kome vidare.

Handsaming

Det vart lagt fram kart som synte kva for areal saka omhandlar og korleis tamreinlaga Filefjell og Fram ligg i høve til villreinområdet. Det er dyr frå Fram reinlag som var inne inn området i 2018. Det aktuelle arealet er ein del av villreinen sitt leveområde, og ein del av området definert som Lærdal-Årdal villreinområde.

Tamreinlaga har plikt til å sjå til at dyra held seg innanfor område dei har beiterett. Dersom jeger feller eit merkt dyr under jakt er han pliktig å vomme ut dyret slik at kjøtet ikkje vert øydelagt, og så varsle dyreeigar. Dette slaktet har liten verdi for dyreeigar då det ikkje kan seljast over disk.

I Nordfjella villreinområde har ein liknande problemstilling der villreinområdet grensar mot Filefejell reinlag sitt konsesjonsområde. Her er det inngått ei god avtale mellom villreinforvaltinga og Filefjell reinlag både når det gjeld tilbakejaging av dyr og når det gjeld merkte dyr felt innanfor villreinområdet under jakt. Nemndsekretæren skal be om ein kopi av denne avtalen.

Villreinnemnda er skuffa over at SNO ikkje vil være til hjelp i saka. Nemnda stiller seg uforståande til passiviteten, då villrein er ein nasjonalt sett høgt prioritert viltart. Innblanding av tamrein er eit trugsmål mot stamma med tanke på genetikk, det skaper og ein auka fare for migrasjon då villrein kan følgje tamme dyr ut av villreinområdet.

Vedtak

Villreinnemnda skal vende seg til Fram reinlag i brevs form og minne om plikten til å hente ut dyr som er komne inn i villreinområde og utanfor område med beiterett. Nemnda skal vidare foreslå ein avtale av same type som ein finn i Nordfjella.

Brevet skal sendast i kopi til Lærdal-Årdal villreinutval, Filefjell reinlag, Nordfjella villreinutval og Fylkesmannen i Trøndelag.

Sak V-19 13 Temasak: skrantesjuke

Det er kome innspel frå nemndsmedlem med ynskje om å ta opp tema skrantesjuke, og særleg spørsmål kring prøvetaking, bukkefelling og smittefare. Det er ynskje om å kunne orientere seg mot røynda, og om å få ein debatt mellom nemndsmedlemmane. Dette er spørsmål ein kan verte utfordra på i dag, som medlem av ei villreinnemnd.

CWD-koordinator for kommunane i Nordfjella, Lars Nesse, var invitert til møtet. Nesse heldt ein presentasjon om handteringa av skrantesjuka og tiltak som er og vert gjennomførte både i høve til viltforvaltning og andre samfunnstema som vert råka.

Sak V-19 14 Ymse

- i) Utsendingar til Villreinrådet sitt landsmøte på Dombås 6. - 7. juli:
Desse skal representere villreinnrmnda på landsmøtet: Stein Vidar Nemeth, Lærdal, Aud Marit Hage, Gauld og Arne J Hauge, Luster.
- ii) Status, framdrift og prioriteriongar i arbeidet med plakatoppslag om omsyn til villrein
Arne Hauge har innhenta tilbod frå verksemda Visus frå Lom om klargjering av trykkefiler for plakatar med tilpasningar for det einskilde villreinområdet. Dei tek 1200 kr. pr. trykkeoriginal når tekstinhald og layout er den same som i dei ferdige plakatane frå Vest-Jotunheimen. Jfr. budsjett til tiltak gjev dette ca. 11.000 kr. til opptrykking. Kvar plakat kostar 1173 kr. Nemnda ynskjer å trykke opp plakatar for to villreinområde i 2019 og to i 2020. For å auke talet på plakatar kan ein søke viltfond i kommunane. Om ein får til dette lyt det oppretta ein eigen prosjektkonto for plakatane.
- iii) Ang. nasjonal ramme for vindkraft
Medlemmane ynskjer NVE-rapporten om nasjonal ramme for vindkraft tilsend.

Møteslutt kl. 15.30

Det var mykje sakspapir til dette møtet. Det var semje om at medlemmane kunne føre 2 timer i førebuingstid.

06.05.2019

Siri Wølneberg Bøthun (sekretær/referent)